

Katechizm polskiego dziecka

— *Kto ty jesteś?*

— *Polak mały.*

— *Jaki znak twój?*

— *Orzeł biały.*

— *Gdzie ty mieszkasz?*

— *Między swemi.*

— *W jakim kraju?*

— *W polskiej ziemi.*

— *Czem ta ziemia?*

— *Mą Ojczyzną...*

W. Bełza

Patriotyzm u najmłodszych

Kto z nas nie zna słów do wierszyka Władysława Bełzy? Uczymy się go w przedszkolu, szkole, powtarzają nam go rodzice. Słyszymy go też podczas ważnych uroczystości i wydarzeń, z różnych okazji. 11 listopada, czyli Święto Niepodległości, jest jedną z nich. Przy okazji tego święta - i nie tylko – warto zadać sobie pytanie w jaki sposób przekazujemy dzieciom postawy patriotyczne, i czy w ogóle rozmawiamy na tematy związane z patriotyzmem.

Termin *patriotyzm* powstał w XVIII w. i początkowo oznaczał określony program polityczny. Jednak z czasem pojęcie to nabrało bardziej ogólnego charakteru i o patriotyzmie zaczęto mówić, jako o stosunku do swojego kraju, o emocjonalnym z nim związku. Patriotyzm wyraża się w przywiązaniu do swej Ojczyzny, do ziemi rodzinnej, do obyczajów i kultury narodowej,

w szacunku dla ludzi, którzy ją tworzyli. Patriotyzm to troska o dobro swego kraju, stałe dążenie do pomnażania tego, co stworzyły poprzednie pokolenia, to gotowość służenia swej Ojczyźnie. Patriotyzmowi towarzyszyć musi poczucie godności narodowej, a jednocześnie szacunek i przyjaźń dla innych narodów. W kształtowaniu się postaw patriotycznych istotną rolę odgrywają przeżycia i doświadczenia zdobywane przez całe życie, gdyż patriotą nie zostaje się z dnia na dzień.

Dzieci uczą się niemal wszystkiego poprzez obserwację a następnie naśladowanie najbliższych mu osób czyli rodziców. To najpierw od rodziców uczą się postaw patriotycznych, ich stosunku do naszego kraju, choćby podczas słuchania opowieści rodzinnych, wspólnego przeżywania sukcesów znanych polskich sportowców, pisarzy czy innych osobistości. Dlatego kształtowanie postaw patriotycznych należy rozpocząć już w domu od małego dziecka gdyż dla małego dziecka Ojczyzną jest jego wieś czy miasto, w którym mieszka z rodziną, przedszkole i koledzy, sąsiedzi, gdzie wszystko jest znajome i bliskie, gdzie czuje się zdomowiony i bezpieczny. Związki z Ojczyzną rozpoczynają się od więzi z rodziną, przedszkolem, swoją miejscowością, najbliższymi okolicami. Ten krąg stopniowo rozszerza się. Wiedza o najbliższym środowisku jest wstępem do poznania więzi z Ojczyzną.

Zanim ukształtuje się jednak właściwa postawa patriotyczna wobec Ojczyzny jako całości, która dla małego dziecka jest pojęciem abstrakcyjnym, musimy wyrobić przywiązanie do szczegółowych pojęć: symboli narodowych: godła, barw narodowych, hymnu, herbów miast oraz tradycji ojczystych. Należy przekazać dzieciom pewną wiedzę o symbolach i ich znaczeniu, ukształtować właściwy do nich stosunek. Pielęgnowanie tradycji narodowych wiąże się z zainteresowaniem młodego pokolenia pomnikami bohaterów narodowych,

miejscami pamięci narodowej, pamiątkami historycznymi znajdującymi się w najbliższym środowisku. W tym momencie wyraźną rolę odgrywa nauczyciel, który poprzez umożliwienie dzieciom kontaktów z ojczystą przyrodą, kulturą, literaturą (wiersze, opowiadania, legendy) i tradycjami wpłynie w znaczący sposób na przeżycia dzieci, ich zainteresowanie się sprawami Ojczyzny, zaciekawienie światem i życiem ludzi. W przedszkolu bowiem kształtują się u dzieci określone nawyki, cechy charakteru i zaczątki postaw, wymagane później – w życiu społecznym.

Uważam, że kształtowanie patriotyzmu jest doniosłym zadaniem rodziców i nauczycieli, to oni bowiem przygotowują nowe pokolenie Polaków, które w przyszłości ujmie w swe ręce losy Ojczyzny.

Opracowała: Anna Burjan

Bibliografia:

1. Bulera M. Żuchelkowska K.: Ukochany kraj, umiłowany kraj, Wychowanie patriotyczne w przedszkolu, Bydgoszcz 1996.
2. Jakobowski J. Z.: Dokąd i skąd idziemy, Warszawa 1997.